HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

21 iunie 2007 *

În cauzele conexate C-231/06-C-233/06,

având ca obiect cereri de pronunțare a unor hotărâri preliminare formulate în temeiul articolului 234 CE de cour du travail din Bruxelles (Belgia), prin deciziile din 10 mai 2006, primite de Curte la 22 mai 2006, în procedurile

Office national des pensions

împotriva

Emilienne Jonkman (C-231/06),

Hélène Vercheval (C-232/06)

și

Noëlle Permesaen (C-233/06)

împotriva

Office national des pensions,

* Limba de procedură: franceza.

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, preşedinte de cameră, domnii R. Schintgen, A. Borg Barthet, M. Ilešič (raportor) şi E. Levits, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă şi în urma şedinţei din 1 martie 2007,

luând în considerare observaţiile prezentate:

— pentru doamnele Jonkman, Vercheval şi Permesaen, de J. Heynderickx, avocat;

— pentru Office national des pensions, de R. Dupont şi M. Willemet, avocats;

— pentru guvernul italian, de domnul I. M. Braguglia, în calitate de agent, asistat de domnul W. Ferrante, avvocato dello Stato;

— pentru Comisia Comunităţilor Europene, de domnii G. Rozet şi M. van Beek, în calitate de agenţi,

după ascultarea concluziilor avocatului general în şedinţa din 29 martie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare privesc interpretarea Directivei 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale (JO 1979, L 6, p. 24, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 192).

2 Aceste cereri au fost prezentate în cadrul unor litigii între doamnele Jonkman, Vercheval și Permesaen, pe de o parte, și Office national des pensions (denumit în continuare „ONP"), pe de altă parte.

Acțiunile principale și întrebările preliminare

3 Doamnele Jonkman, Vercheval și Permesaen, după ce au lucrat ca stewardese la Sabena SA, Société anonyme belge de navigation aérienne, au introdus o cerere de pensie pentru limită de vârstă ca personal navigant al aviației civile. Aceste cereri au fost introduse în cursul anilor 1992, 1995 și, respectiv, 1996, pentru a beneficia de drepturile de pensie de la 1 martie 1993, de la 1 iulie 1996 și, respectiv, de la 1 februarie 1997.

4 ONP le-a acordat o pensie. Cu toate acestea, doamnele Jonkman, Vercheval și Permesaen au contestat deciziile ONP în fața tribunal du travail (Tribunalul pentru

Litigii de Muncă) din Bruxelles, în ceea ce o priveşte pe prima, şi din Nivelles, în ceea ce le priveşte pe următoarele două, arătând că pensiile le-au fost calculate pe baza unor dispoziţii discriminatorii şi că trebuiau să primească o pensie calculată după aceleaşi reguli ca acelea aplicate personalului de cabină de sex masculin.

5 Mai precis, dintr-o comparaţie a notelor de calcul al pensiilor persoanelor interesate rezultă faptul că aceste cuantumuri ale remuneraţiei luate în considerare de ONP erau, pentru perioada 1 ianuarie 1964-31 decembrie 1980, net mai scăzute pentru stewardese decât pentru însoţitorii de zbor, în pofida faptului că remuneraţiile de bază ale acestora erau egale.

6 Acest lucru se explică printr-o diferenţă de tratament în perioada sus-menţionată între stewardese, pe de o parte, şi ceilalţi membri ai personalului de cabină, pe de altă parte. Într-adevăr, prin Decretul regal din 10 ianuarie 1964 privind stabilirea cotizaţiilor destinate finanţării sistemului de pensii pentru limită de vârstă şi de urmaş pentru personalul navigant al aviaţiei civile, precum şi a modalităţilor de plată a acestora (*Moniteur belge* din 17 ianuarie 1964, p. 464), intrat în vigoare la 1 ianuarie 1964, s-a instituit un sistem special de pensii pentru limită de vârstă în beneficiul personalului navigant al aviaţiei civile din care erau excluse totuşi stewardesele. Acestea din urmă rămâneau supuse sistemului general de pensii pentru limită de vârstă al angajaţilor, care se caracteriza prin luarea în considerare, pentru încasarea cotizaţiilor şi pentru calculul pensiei, a unei părţi mai mici din remuneraţie decât cea care era folosită drept bază de calcul în sistemul special al personalului navigant al aviaţiei civile.

7 Motivul excluderii stewardeselor de la beneficiul acestui sistem special de pensii pentru limită de vârstă se întemeia pe imposibilitatea acestora, în acea perioadă, de a-şi continua cariera ca membre ale personalului navigant după vârsta de 40 de ani. Ca urmare, acestea nu puteau avea o carieră completă. Din acest motiv, Regatul Belgiei a decis să nu le integreze în sistemul special instituit.

8 Problematica privind cariera la Sabena SA și sistemul de pensie al stewardeselor a făcut obiectul mai multor litigii în fața instanțelor belgiene, dintre care unele au fost soluționate în temeiul unei hotărâri a Curții pronunțate în urma unei trimiteri preliminare (hotărârea din 25 mai 1971, Defrenne, 80/70, Rec., p. 445, hotărârea din 8 aprilie 1976, Defrenne, 43/75, Rec., p. 455, și hotărârea din 15 iunie 1978, Defrenne, 149/77, Rec., p. 1365). Prin Decretul regal din 27 iunie 1980 de modificare a Decretului regal din 3 noiembrie 1969 privind stabilirea, pentru personalul navigant al aviației civile, a regulilor speciale pentru acordarea dreptului la pensie și a modalităților speciale de aplicare a Decretului regal nr. 50 din 24 octombrie 1967 privind pensia pentru limită de vârstă și de urmaș a lucrătorilor salariați (*Moniteur belge* din 23 august 1980, p. 9700), intrat în vigoare la 1 ianuarie 1981, stewardesele au fost integrate în cele din urmă în sistemul special al personalului navigant al aviației civile. Ulterior, prin Decretul regal din 28 martie 1984 cu același titlu ca și cel anterior (*Moniteur belge* din 3 aprilie 1984, p. 4100), legiuitorul belgian a instituit o regularizare în beneficiul stewardeselor pentru perioada 1 ianuarie 1964-31 decembrie 1980. Întrucât acest decret regal a fost anulat prin hotărârea Conseil d'État (Consiliul de Stat) din 7 septembrie 1987, la 25 iunie 1997, a fost adoptat un nou decret regal cu același titlu (*Moniteur belge* din 31 iulie 1997, p. 19635, denumit în continuare „Decretul regal din 25 iunie 1997"), pentru a remedia diferența de tratament între stewardese și însoțitorii de zbor în perioada 1 ianuarie 1964-31 decembrie 1980.

9 Conform decretului regal din 25 iunie 1997, stewardesele care au exercitat această profesie în perioada 1 ianuarie 1964-31 decembrie 1980 dobândesc pe viitor dreptul la o pensie pentru limită de vârstă calculată conform acelorași modalități ca acelea aplicate însoțitorilor de zbor, cu condiția de a plăti cotizații de regularizare într-o singură tranșă, la care se adaugă o dobândă de 10 % pe an. Respectivele cotizații de regularizare sunt constituite în principal din diferența dintre cotizațiile plătite de stewardese în perioada 1 ianuarie 1964-31 decembrie 1980 și cotizațiile mai mari plătite de însoțitorii de zbor pentru aceeași perioadă.

10 Doamnele Jonkman, Vercheval și Permesaen consideră că regularizarea prevăzută prin Decretul regal din 25 iunie 1997 nu permite eliminarea tuturor discriminărilor între stewardese și însoțitorii de zbor.

11 Prin hotărârile din 17 noiembrie 1997 şi din 9 ianuarie 1998, pronunţate de tribunal du travail din Bruxelles şi de cel din Nivelles, acţiunile doamnelor Jonkman şi Vercheval au fost admise, cu motivarea că modul de calcul al pensiilor acestora este discriminatoriu.

12 În cazul doamnei Permesaen, tribunal du travail din Nivelles, prin hotărârea din 26 decembrie 2003, a admis parţial argumentele ONP. Tribunalul a constatat că nu constituie discriminare acordarea unei pensii identice cu cea a lucrătorilor de sex masculin, cu condiţia plăţii unor cotizaţii care ar fi trebuit plătite dacă lucrătoarea ar fi fost afiliată la acest sistem în timpul carierei sale profesionale. În schimb, acesta a calificat ca discriminatorii dobânzile cu rata anuală de 10 %.

13 ONP a formulat apel împotriva hotărârilor din 17 noiembrie 1997 şi din 9 ianuarie 1998 în faţa cour du travail (Curtea pentru Litigii de Muncă) din Bruxelles. Aceeaşi instanţă a fost sesizată şi de doamna Permesaen cu apelul formulat împotriva hotărârii din 26 decembrie 2003.

14 Cour du travail din Bruxelles consideră că modalităţile practice ale sistemului de regularizare introdus prin Decretul regal din 25 iunie 1997 sunt susceptibile de a fi discriminatorii. Aceasta observă în această privinţă că plata într-o singură tranşă a unei sume foarte mari reprezintă pentru o persoană pensionată un obstacol care nu poate fi neglijat. Cour du travail subliniază de asemenea aspectul fiscal al acestui sistem de regularizare, în sensul că, în acea perioadă, cotizaţiile erau deductibile fiscal pentru însoţitorii de zbor, ceea ce nu se întâmpla în cazul stewardeselor. Aceasta arată în cele din urmă că rata dobânzii aplicate este mai mare decât rata legală a dobânzii moratorii şi compensatorii, precum şi decât rata bancară.

15 Cour du travail din Bruxelles consideră că soluția litigiilor din acțiunea principală depinde de interpretarea Directivei 79/7. Prin urmare, aceasta a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Directiva 79/7 trebuie interpretată în sensul că autorizează un stat membru să adopte o reglementare care urmărește să permită unei categorii de persoane de un anumit sex, inițial discriminată, să beneficieze de un sistem de pensii aplicabil categoriei de persoane de celălalt sex, cu condiția plății retroactive a unor cotizații (plată într-o singură tranșă a unei sume foarte mari) care, în temeiul legislației aplicabile în acest stat, sunt prevăzute în favoarea acestei ultime categorii de persoane?

În cazul unui răspuns afirmativ, Directiva 79/7 nu trebuie interpretată în sensul că impune ca un stat membru să adapteze legislația contrară acestei dispoziții de îndată ce o hotărâre a Curții de Justiție a Comunităților Europene constată acest conflict de norme și aceasta cel puțin în termenul de prescripție care se aplică acelei creanțe a cotizațiilor născute din adoptarea acestei reglementări?

2) Directiva 79/7 trebuie interpretată în sensul că autorizează un stat membru să adopte o reglementare care urmărește să permită unei categorii de persoane de un anumit sex, inițial discriminată, să beneficieze de sistemul de pensii aplicabil categoriei de persoane de celălalt sex, cu condiția plății unor dobânzi de întârziere importante care, în temeiul legislației aplicabile în acest stat, sunt prevăzute în beneficiul acestei ultime categorii de persoane?

În cazul unui răspuns afirmativ, Directiva 79/7 nu trebuie interpretată în sensul că impune ca un stat membru să adapteze legislația contrară acestei dispoziții de îndată ce o hotărâre a Curții de Justiție a Comunităților Europene constată acest conflict de norme și aceasta cel puțin în termenul de prescripție care se aplică acelor dobânzi de întârziere născute din adoptarea acestei reglementări?"

Cu privire la întrebările preliminare

Consideraţii introductive

16 Trebuie constatat de la bun început că părţile din acţiunea principală nu au contestat că excluderea iniţială a stewardeselor de la sistemul special de pensii al personalului navigant al aviaţiei civile a fost discriminatorie.

17 Tot cu titlu introductiv, trebuie să se arate că articolul 141 alineatele (1) şi (2) CE privind principiul egalităţii de remunerare între lucrătorii de sex masculin şi cei de sex feminin nu este aplicabil în speţă, dat fiind că respectivul articol se aplică numai sistemelor de pensii profesionale, nu şi sistemelor de pensii legale (hotărârea din 25 mai 1971, Defrenne, citată anterior, punctele 10-13, hotărârea din 6 octombrie 1993, Ten Oever, C-109/91, Rec., p. I-4879, punctul 9, şi hotărârea din 21 iulie 2005, Vergani, C-207/04, Rec., p. I-7453, punctele 22 şi 23).

18 Ca urmare, în mod întemeiat instanţa de trimitere a adresat întrebările cu privire la Directiva 79/7, care se aplică sistemelor legale în materie de securitate socială, inclusiv sistemelor legale de pensii (hotărârea din 1 iulie 1993, Van Cant, C-154/92, Rec., p. I-3811, punctele 10 şi 11).

19 Articolul 4 alineatul (1) din această directivă interzice „orice discriminare pe criterii de sex [...], îndeosebi în ceea ce priveşte [...] domeniul de aplicare al regimurilor şi condiţiile de acces [...]; obligaţia de a cotiza şi calculul cotizaţiilor; [precum şi] calculul prestaţiilor". Această dispoziţie poate fi invocată de justiţiabili în faţa instanţelor naţionale pentru a le determina pe acestea să îndepărteze orice reglementare naţională neconformă (hotărârea din 13 decembrie 1989, Ruzius-Wilbrink, C-102/88, Rec., p. 4311, punctul 19, şi hotărârea din 27 octombrie 1993, van Gemert-Derks, C-337/91, Rec., p. I-5435, punctul 31).

Cu privire la condiția plății unor cotizații de regularizare

20 Prin prima parte a întrebărilor, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Directiva 79/7 se opune ca un stat membru, atunci când adoptă o reglementare care urmărește să permită persoanelor de un anumit sex, discriminate inițial, să beneficieze de sistemul de pensii aplicabil persoanelor de celălalt sex, să condiționeze o astfel de afiliere de plata unor cotizații de regularizare, într-o singură tranșă și majorate cu o dobândă de 10 % pe an, care reprezintă diferența dintre cotizațiile plătite de persoanele discriminate inițial în perioada în care a avut loc discriminarea și cotizațiile mai mari plătite de cealaltă categorie de persoane în aceeași perioadă.

21 Din observațiile depuse în fața Curții rezultă că atât părțile din acțiunea principală, cât și Comisia Comunităților Europene și guvernul italian consideră că principala condiție impusă stewardeselor prin Decretul regal din 25 iunie 1997 pentru ca activitatea profesională a acestora din perioada 1 ianuarie 1964-31 decembrie 1980 să fie luată în considerare în același mod ca și cea a însoțitorilor de zbor, și anume plata unei sume care reprezintă diferența dintre cotizațiile plătite de acestea în respectiva perioadă și cotizațiile mai mari plătite de însoțitorii de zbor în aceeași perioadă, nu este discriminatorie prin ea însăși.

22 Acest punct de vedere este corect. Astfel cum a hotărât deja Curtea în cadrul unor litigii privitoare la sistemele de pensii profesionale, faptul de a putea pretinde afilierea retroactivă la un astfel de sistem nu îi permite unui lucrător să se sustragă de la plata cotizațiilor aferente perioadei de afiliere respective (hotărârea din 28 septembrie 1994, Fisscher, C-128/93, Rec., p. I-4583, punctul 37, hotărârea din 24 octombrie 1996, Dietz, C-435/93, Rec., p. I-5223, punctul 34, și hotărârea din 16 mai 2000, Preston și alții, C-78/98, Rec., p. I-3201, punctul 39).

23 Într-adevăr, în cazul în care a existat o discriminare, restabilirea egalităţii de tratament trebuie să îl repună pe lucrătorul discriminat în aceeaşi situaţie ca aceea a lucrătorilor de celălalt sex. Ca urmare, respectivul lucrător nu poate cere, în special din punct de vedere financiar, un tratament mai favorabil decât cel pe care l-ar fi avut dacă ar fi fost afiliat în mod corespunzător (hotărârile citate anterior Fisscher, punctele 35 şi 36, precum şi Preston şi alţii, punctul 38).

24 Trebuie să se constate că această jurisprudenţă este aplicabilă, prin analogie, unor cazuri de afiliere la un sistem legal de pensii. Ca urmare, atunci când adoptă o reglementare care permite persoanelor de un anumit sex, iniţial discriminate, să beneficieze de sistemul de pensii aplicabil persoanelor de celălalt sex, un stat membru poate alege să restabilească egalitatea de tratament prin solicitarea plăţii unei sume care reprezintă diferenţa dintre cotizaţiile plătite de persoanele discriminate iniţial în perioada în care a avut loc discriminarea şi cotizaţiile mai mari plătite de cealaltă categorie de persoane în aceeaşi perioadă. Faptul că această din urmă categorie de persoane beneficiază între timp de prescripţia acţiunii în plata cotizaţiilor nu ar putea împiedica o regularizare ca aceea descrisă mai sus, cu condiţia totuşi, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 70 din concluzii, să fie stabilit un termen de prescripţie similar pentru noii afiliaţi.

25 În plus, pentru a evita orice discriminare inversă, cotizaţiile de regularizare pot fi majorate cu dobânzi care urmăresc să compenseze deprecierea monetară. Într-adevăr, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 38 din concluzii şi sub rezerva formulată la punctul 39 din acestea, majorarea garantează că, în realitate, cotizaţiile plătite de noii afiliaţi nu sunt mai mici decât cele plătite de lucrătorii afiliaţi de la instituirea sistemului de pensii.

26 Pentru motivele prezentate de avocatul general la punctele 64 şi 65 din concluzii, consideraţiile precedente se limitează la ipoteza în care regularizarea drepturilor de pensie produce efecte de la data pensionării. Într-adevăr, o regularizare oferită unor persoane care sunt deja pensionate, cu solicitarea plăţii unei sume care reprezintă

diferența dintre cotizațiile plătite de acestea în cursul perioadei în care au fost discriminate și cotizațiile mai mari plătite de cealaltă categorie de persoane în aceeași perioadă, nu pune capăt tratamentului inegal decât dacă duce la același mod de calcul al pensiei pentru întreaga durată a pensiei fiecăruia dintre cei interesați.

27 Din cele de mai sus rezultă că Directiva 79/7 nu se opune ca un stat membru, atunci când adoptă o reglementare care urmărește să permită persoanelor de un anumit sex, inițial discriminate, să beneficieze pe întreaga durată a pensiei de sistemul de pensii aplicabil persoanelor de celălalt sex, să condiționeze o astfel de afiliere de plata unor cotizații de regularizare constituite din diferența dintre cotizațiile plătite de persoanele discriminate inițial în perioada în care a avut loc discriminarea și cotizațiile mai mari plătite de cealaltă categorie de persoane în aceeași perioadă, majorate cu dobânzile care compensează deprecierea monetară.

Cu privire la modalitățile de plată a cotizațiilor de regularizare

28 În măsura în care instanța de trimitere dorește să știe dacă statul membru poate impune ca plata cotizațiilor de regularizare să fie efectuată într-o singură tranșă și să fie majorată cu o dobândă de 10 % pe an, trebuie să se arate că orice măsură luată de un stat membru pentru a se conforma normelor de drept comunitar, cum este principiul egalității de tratament între bărbați și femei, trebuie să fie efectivă (a se vedea în acest sens hotărârea Fisscher, citată anterior, punctul 31, hotărârea Preston și alții, citată anterior, punctele 40-42, hotărârea din 20 martie 2003, Kutz-Bauer, C-187/00, Rec., p. I-2741, punctul 57, și hotărârea din 4 iulie 2006, Adeneler și alții, C-212/04, Rec., p. I-6057, punctul 95). În consecință, legiuitorului belgian îi revenea obligația, atunci când a adoptat Decretul regal din 25 iunie 1997 pentru a repune stewardesele în aceeași situație ca și cea a însoțitorilor de zbor, să stabilească modalitățile de regularizare astfel încât aceasta să nu fie practic imposibilă sau excesiv de dificilă.

29 Or, din observaţiile depuse în faţa Curţii rezultă că, ţinând seama de durata lungă a perioadei de discriminare, între 1 ianuarie 1964 şi 31 decembrie 1980, şi de numărul mare de ani care au trecut între sfârşitul acestei perioade şi adoptarea decretului regal din 25 iunie 1997 care a instituit o regularizare (1981-1997), cotizaţiile de regularizare reprezintă o sumă deosebit de ridicată. Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 49 din concluzii, respectiva sumă ar putea chiar să depăşească pensia anuală a persoanelor cărora li se propune regularizarea. Astfel cum au subliniat doamnele Jonkman, Vercheval şi Permesaen, fără a fi contrazise cu privire la acest punct de către ONP, plata, într-o singură tranşă, a unei astfel de sume se poate dovedi imposibilă sau poate necesita un împrumut la un organism financiar care, la rândul său, ar solicita plata de dobânzi.

30 În plus, Decretul regal din 25 iunie 1997 prevede, în situaţii excepţionale, neaplicabile în cazul de faţă, eşalonarea plăţii cotizaţiilor de regularizare, sub forma unei plăţi prin anuităţi.

31 Având în vedere împrejurările prezentate mai sus, trebuie să se considere că obligaţia impusă celor interesaţi, în sensul plăţii cotizaţiilor de regularizare într-o singură tranşă, a avut ca efect creşterea excesivă a dificultăţii regularizării drepturilor de pensie pentru stewardese.

32 În ceea ce priveşte rata dobânzii de 10 % pe an, părţile din acţiunea principală, Comisia şi guvernul italian au declarat sau au admis că această rată este deosebit de ridicată. Întrebat despre această chestiune în timpul şedinţei, ONP nu a putut preciza motivul pentru care Decretul regal din 25 iunie 1997 a stabilit o rată a dobânzii mai mare decât rata inflaţiei.

33 Oricare ar fi situaţia, este clar că stabilirea unei rate a dobânzii mai mare decât cea necesară pentru a compensa deprecierea monetară are ca rezultat faptul că aceste

cotizații plătite de noii afiliați sunt în realitate mai mari decât cele plătite de lucrătorii afiliați de la instituirea sistemului de pensie. Drept urmare, această rată a dobânzii nu numai că nu a repus stewardesele în aceeași situație ca și cea a însoțitorilor de zbor, dar a și contribuit la continuarea tratamentului inegal al celor dintâi.

34 Îi revine totuși instanței de trimitere, singura care cunoaște dreptul național în întregime, obligația de a determina în ce măsură rata dobânzii de 10 % pe an prevăzută prin Decretul regal din 25 iunie 1997 ar putea conține un procent de dobândă care urmărește compensarea deprecierii monetare.

35 Din totalitatea acestor considerații rezultă că Directiva 79/7 se opune ca un stat membru, atunci când adoptă o reglementare care urmărește să permită persoanelor de un anumit sex, discriminate inițial, să beneficieze de sistemul de pensie aplicabil persoanelor de celălalt sex, să impună ca plata cotizațiilor de regularizare să fie majorată cu alte dobânzi decât cele care urmăresc să compenseze deprecierea monetară. Această directivă se opune de asemenea să se impună ca plata respectivă să fie efectuată într-o singură tranșă, atunci când această condiție face practic imposibilă sau excesiv de dificilă regularizarea vizată. Acesta este cazul în special când suma care trebuie plătită depășește pensia anuală a persoanei interesate.

Cu privire la obligațiile unui stat membru care decurg dintr-o hotărâre pronunțată ca urmare a unei trimiteri preliminare

36 Prin cea de a doua parte a întrebărilor, citită în contextul litigiilor din acțiunile principale, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă un stat membru are obligația de a-și adapta legislația ca urmare a unei hotărâri pronunțate de Curte cu privire la o trimitere preliminară din care decurge incompatibilitatea respectivei reglementări cu dreptul comunitar.

37 În această privinţă, trebuie să se amintească faptul că, în temeiul principiului cooperării loiale prevăzut la articolul 10 CE, statele membre sunt ţinute să elimine consecinţele ilicite ale unei încălcări a dreptului comunitar (hotărârea din 7 ianuarie 2004, Wells, C-201/02, Rec., p. I-723, punctul 64, precum şi jurisprudenţa citată).

38 Aşadar, ca urmare a unei hotărâri pronunţate cu privire la o trimitere preliminară din care decurge incompatibilitatea unei reglementări naţionale cu dreptul comunitar, autorităţilor statului membru vizat le revine obligaţia de a lua măsurile generale sau specifice adecvate care pot asigura respectarea dreptului comunitar pe teritoriul lor (a se vedea în acest sens hotărârea Wells, citată anterior, punctele 64 şi 65, precum şi hotărârea din 25 martie 2004, Azienda Agricola Giorgio, Giovanni şi Luciano Visentin şi alţii, C-495/00, Rec., p. I-2993, punctul 39). Păstrându-şi dreptul de a alege măsurile care trebuie luate, respectivele autorităţi trebuie să se asigure că, în cel mai scurt timp, dreptul naţional se aliniază dreptului comunitar şi drepturile pe care justiţiabilii le au în temeiul dreptului comunitar dobândesc efecte depline.

39 Pe de altă parte, astfel cum a hotărât Curtea în repetate rânduri în cazurile de discriminare contrare dreptului comunitar, atât timp cât nu au fost adoptate măsuri de restabilire a egalităţii de tratament, respectarea principiului egalităţii nu poate fi asigurată decât prin acordarea către persoanele din categoria defavorizată a acelorași avantaje ca şi cele de care beneficiază persoanele din categoria privilegiată. Într-o astfel de ipoteză, instanţa naţională este ţinută să înlăture orice dispoziţie naţională discriminatorie, fără a trebui să solicite sau să aştepte eliminarea prealabilă a acesteia de către legiuitor şi să aplice membrilor grupului defavorizat acelaşi sistem ca şi cel de care beneficiază persoanele din cealaltă categorie (hotărârea din 28 septembrie 1994, Avdel Systems, C-408/92, Rec., p. I-4435, punctele 16 şi 17, hotărârea din 12 decembrie 2002, Rodríguez Caballero, C-442/00, Rec., p. I-11915, punctele 42 şi 43, şi hotărârea din 7 septembrie 2006, Cordero Alonso, C-81/05, Rec., p. I-7569, punctele 45 şi 46).

40 În fond, un stat membru este ținut să repare prejudiciile cauzate particularilor prin încălcarea dreptului comunitar. În ipoteza în care condițiile unei astfel de obligații sunt îndeplinite, instanței naționale îi revine obligația de a acționa în conformitate cu acest principiu (a se vedea hotărârea din 22 aprilie 1997, Sutton, C-66/95, Rec., p. I-2163, punctul 35, și hotărârea din 30 septembrie 2003, Köbler, C-224/01, Rec., p. I-10239, punctele 51 și 52).

41 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la a doua parte a întrebărilor preliminare că, în urma unei hotărâri pronunțate cu privire la o trimitere preliminară din care decurge incompatibilitatea unei reglementări naționale cu dreptul comunitar, autorităților statului membru vizat le revine obligația de a lua măsurile generale sau specifice adecvate care pot asigura respectarea dreptului comunitar, asigurându-se în special că, în cel mai scurt timp, dreptul național se aliniază dreptului comunitar și drepturile pe care justițiabilii le au în temeiul dreptului comunitar dobândesc efecte depline. În cazul în care a fost constatată o discriminare contrară dreptului comunitar, atât timp cât nu au fost adoptate măsuri de restabilire a egalității de tratament, instanța națională este ținută să înlăture orice dispoziție națională discriminatorie, fără a trebui să solicite sau să aștepte eliminarea prealabilă a acesteia de către legiuitor și să aplice membrilor grupului defavorizat același sistem ca și cel de care beneficiază persoanele din cealaltă categorie.

Cu privire la cheltuielile de judecată

42 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

1) **În cazul în care un stat membru adoptă o reglementare care urmăreşte să permită persoanelor de un anumit sex, iniţial discriminate, să beneficieze pe întreaga durată a pensiei de sistemul de pensii aplicabil persoanelor de celălalt sex, Directiva 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalităţii de tratament între bărbaţi şi femei în domeniul securităţii sociale,**

— **nu se opune ca respectivul stat să condiţioneze o astfel de afiliere de plata unor cotizaţii de regularizare constituite din diferenţa dintre cotizaţiile plătite de persoanele discriminate iniţial în perioada în care a avut loc discriminarea şi cotizaţiile mai mari plătite de cealaltă categorie de persoane în aceeaşi perioadă, majorate cu dobânzile care compensează deprecierea monetară;**

— **se opune, în schimb, ca statul respectiv să impună ca plata cotizaţiilor de regularizare să fie majorată cu alte dobânzi decât cele care urmăresc să compenseze deprecierea monetară;**

— **se opune de asemenea să se impună ca plata respectivă să fie efectuată într-o singură tranşă, atunci când această condiţie face practic imposibilă sau excesiv de dificilă regularizarea vizată. Acesta este cazul în special când suma de plată depăşeşte pensia anuală a persoanei interesate.**

2) **Ca urmare a unei hotărâri pronunțate cu privire la o trimitere preliminară din care decurge incompatibilitatea unei reglementări naționale cu dreptul comunitar, autorităților statului membru vizat le revine obligația de a lua măsurile generale sau specifice adecvate care pot asigura respectarea dreptului comunitar, asigurându-se în special că, în cel mai scurt timp, dreptul național se aliniază dreptului comunitar și drepturile pe care justițiabilii le au în temeiul dreptului comunitar dobândesc efecte depline.**

În cazul în care a fost constatată o discriminare contrară dreptului comunitar, atât timp cât nu au fost adoptate măsuri de restabilire a egalității de tratament, instanța națională este ținută să înlăture orice dispoziție națională discriminatorie, fără a trebui să solicite sau să aștepte eliminarea prealabilă a acesteia de către legiuitor și să aplice membrilor grupului defavorizat același sistem ca și cel de care beneficiază persoanele din cealaltă categorie.

Semnături